

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 и
Извештај од независен ревизор

Сава пензиско друштво а.д Скопје

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31.12.2023 година со
Извештај на независниот ревизор**

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на САВА ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и извештај за сеопфатна добивка, извештај за промените во главнината и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на скупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

Deloitte се однесува на едно или повеќе лица на Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), неговата глобална мрежа на друштва членки и нивните поврзани ентитети (заедно “Deloitte организација”). DTTL (уште познат под називот “Deloitte Global”) и сите негови друштва членки и поврзани лица претставуваат посебни и самостојни правни ентитети, кои едни кон други не можат да бидат обврзани ниту одговорни во однос на трети лица. DTTL и секое DTTL друштво член и поврзан ентитет е одговорно само за своите дела и пропусти, и не е одговорно за постапките на другите. DTTL не обезбедува услуги на клиентите. За да дознаете повеќе Ве молиме погледнете на <https://www2.deloitte.com/mk>.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРите И РАКОВОДСТВОТО НА САВА ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на САВА ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје на ден 31 декември 2023 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со финансиските одредби на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) и сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за изготвување на годишниот извештај (прилог 1 кон финансиските извештаи) и годишната сметка (прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството, а кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 20 февруари 2024 година

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за сеопфатна добивка

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2022	2023
Приходи од управување со фондови	5	294.819	329.542
Приходи од надоместок од придонеси		104.419	116.224
Приходи од надоместок од управување		190.398	213.316
Приходи од надоместок за премин		2	2
Расходи од управување со фондови	6	(87.596)	(102.238)
Расходи за МАПАС		(41.501)	(42.509)
Расходи за чувар на имот		(17.668)	(17.034)
Расходи за ПИОСМ		(5.058)	(5.562)
Трошоци за трансакции		(120)	(152)
Трошоци за маркетинг		(14.665)	(24.846)
Трошоци за агенти		(7.344)	(10.856)
Останати трошоци од управување со фондови		(1.240)	(1.279)
Добивка од управување со фондови		207.223	227.304
Останати приходи на Друштвото		1.173	1.374
Расходи од управување со Друштвото		(95.441)	(113.174)
Трошоци за сировини и други материјали	7	(2.642)	(2.858)
Трошоци за услуги	8	(14.930)	(16.182)
Плати, надоместоци за плати и останати трошоци за вработените	9	(58.037)	(70.023)
Амортизација	13,14	(2.772)	(2.417)
Резервирање на трошоци за ризици		(350)	(312)
Останати трошоци од работењето	10	(16.710)	(21.382)
Финансиски приходи	11	21.804	33.536
Финансиски расходи	11	(4.783)	(3.995)
Добивка пред оданочување		129.976	145.045
Данок на добивка	12	(9.202)	(9.744)
Нето добивка за годината		120.773	135.302
Нето добивка (загуба) од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба		(47.540)	3.100
Актуарски добивки/(загуби) од планови за дефинирани користи на вработени		928	4
Друга сеопфатна добивка		(46.612)	3.104
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА		74.161	138.406

Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Петар Талески
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител (Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Марија Ѓорѓиевска

Овластен сметководител (Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Извештај за финансиската состојба

**За годината што завршува
на 31 декември**

Белешка	2022	2023
СРЕДСТВА		
Долгорочни средства	538.035	657.930
Нематеријални средства	13	2.489
Материјални средства	14	3.693
Одложени даночни средства	25	2.241
Долгорочни финансиски вложувања		
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	15	168.882
Финансиски средства расположиви за продажба	16	311.730
Дадени кредити, депозити и кауции	17	49.000
Долгорочни финансиски вложувања	529.612	644.297
Краткорочни средства	179.339	139.475
Жиро сметка	18	2.732
Благајна		5
Девизни сметки		0
Депозити и хартии од вредност -парични еквиваленти		4.400
Останати парични средства		35
Парични средства и парични еквиваленти	7.172	3.119
Побарувања од купувачите	19	1.307
Побарувања од вработените		87
Краткорочни финансиски средства	20	141.000
Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (ABP)	21	29.764
Залиха на ситен инвентар		8
ВКУПНИ СРЕДСТВА	717.374	797.405

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за финансиска состојба
(продолжува)

За годината што завршува на 31
декември

Белешка	2022	2023
---------	------	------

ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ

Акционерски капитал

Основна главнина- запишан капитал	22	130.001	130.001
Ревалоризациона резерва		(20.168)	(17.068)
Законски резерви	22	13.747	13.747
Останати резерви		13.099	12.195
Акумулирана добивка	23	555.895	621.420
ВКУПНО КАПИТАЛ		692.574	760.295

ОБВРСКИ

Долгорочни обврски

Резервирања за пензии,отпремнини и лични обврски кон вработени	24	2.083	5.169
Краткорочни обврски		22.717	31.941
Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти	26	798	830
Обврски кон добавувачите		1.758	454
Краткорочни обврски за даноци и други давачки	27	2.482	2.004
Обврски спрема вработените	28	1.709	4.934
Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	29	15.970	23.719
ВКУПНО ОБВРСКИ		24.800	37.110

ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ

717.374

797.405

Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Петар Талески
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител (Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2023

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промени во главнината

	Основна главнина	Ревалори- зациони резерви	Законски резерви	Останати резерви	Акумули- рана Добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022	130.001	27.372	13.747	15.928	499.015	686.063
Нето добивка за годината	-	-	-	-	120.773	120.773
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	(47.540)	-	-	-	(47.540)
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	928	928
Вкупна сеопфатна добивка	(47.540)				121.701	74.161
Исплатена дивиденда	-				(67.650)	(67.650)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	(2.829)	2.829	
Состојба на 31 декември 2022	130.001	(20.168)	13.747	13.099	555.895	692.574
Нето добивка за годината					135.302	135.302
Сеопфатна добивка						
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	3.100					3.100
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	4	4
Вкупна сеопфатна добивка	-	3.100			135.306	138.406
Корекција во акумулирана добивка поради промена на сметководствена политика					(3.034)	(3.034)
Исплатена дивиденда	-	-	-	-	(67.650)	(67.650)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	(904)	904	-
Состојба на 31 декември 2023	130.001	(17.068)	13.747	12.195	621.420	760.295

Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Петар Талески
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител (Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2023
 (сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за паричните текови

	Белешка	2022	2023
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочување		129.975	145.045
<i>Коригирана за:</i>			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања		2.772	2.417
Расходувани материјални вложувања		(118)	3
Приходи од камата		(19.042)	(30.032)
		<u>113.587</u>	<u>117.462</u>
Промени во останати финансиски средства		41	(8.164)
Промени во останати средства		(839)	(772)
Промени во останати финансиски обврски		4.801	7.276
Промени во обврски за користи на вработени		(924)	(3.086)
Промени во останати резервирања		-	-
Промени во останати обврски		(743)	3.516
		<u>115.923</u>	<u>116.232</u>
Платен данок на добивка		(7.553)	(10.403)
		<u>108.370</u>	<u>105.829</u>
Нето паричен тек од основната дејност			
Паричен тек од инвестиционата дејност			
Набавка на материјални вложувања		(508)	(7.638)
Набавка на нематеријални вложувања		(488)	(213)
Продажба на материјални средства		-	1.174
Пласмани во депозити		(132.000)	(59.000)
Доспеани и вратени депозити од банки		215.000	170.000
Наплатени камати		13.144	20.276
Приливи од хартии од вредност расположливи за продажба		64.115	6.978
Купени хартии од вредност расположливи за продажба		(247.061)	(173.807)
		<u>(87.799)</u>	<u>(42.230)</u>
Нето паричен тек од инвестиционата дејност			
Парични текови од финансиска активност			
Платени дивиденди		(67.650)	(67.650)
Нето паричен тек од финансиска активност		<u>(67.650)</u>	<u>(67.650)</u>
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		(47.079)	(4.051)
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на периодот		54.250	7.172
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на периодот		7.172	3.121

Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 14 февруари 2024 и беа потпишани во нивно име од:

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Петар Талески
Член на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител (Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

1. Општи информации

Сава пензиско друштво а.д. Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото) е првото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови во Република Северна Македонија. Основано во 2005 година како Друштво за управување со задолжителен пензиски фонд, а од 2009 година ја проширува дејноста и добива дозвола за управување со првиот доброволен пензиски фонд.

Друштвото има единствена дејност на управување со пензиските фондови, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со фондовите.

Друштвото управува со задолжителен пензиски фонд „Сава пензиски фонд“ и доброволен пензиски фонд „Сава пензија плус“.

Друштвото е во целосна сопственост на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана (скратен назив: Сава РЕ) и членка на Сава Осигурителната Групација.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Вработени
На 31 декември 2023 година Друштвото има 43 вработени (31 декември 2022: 43 вработени).

Надзорен одбор

Павел Гојкович – Претседател
Петар Скварча – Член
Ерол Хасан – Независен член
Рок Мольк – Член

Управен одбор

Снежана Станковиќ Претседател од 01.11.2023 и член од 25.08.2023
Петар Талески Член од 01.11.2023 и Претседател до 31.10.2023
Татјана Бојковска Член од 22.07.2023
Коста Ивановски Член до 21.07.2023
Марија Ѓорѓиевска Член до 24.08.2023

2. Основа за составување на финансиските извештаи

2.1. Основа за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст и истите се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Основа за составување на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република С. Македонија.

Финансиските извештаи се изгответи според методот на историска набавна вредност, освен за хартиите од вредност расположливи за продажба и финансиските средства кои се мерени по објективна вредност. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална валута на известување во Република Северна Македонија.

2.2. Објавени стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

Заклучно со 31 декември 2023 година, немаше нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Северна Македонија применливи за 2023 година.

2.3. Сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст.

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Друштвото изврши промена во сметководствената политика на признавање на резервации за неискористени денови од годишен одмор согласно МСС 19.

Ефект од промената на сметковоствената политика:

- ❖ Намалување на акумулирана добивка за 3.034 илјади МКД
- ❖ Трансфер во приходи во износ од 336 илјади МКД
- ❖ Обврска за резервирање за неискористени денови за годишен одмор во износ од 2.698 илјади МКД

A Трансакции со странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на Билансот на состојба. Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почетокот на периодот, корегирани за ефективна камата и плаќања во текот на периодот, и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот. Курсните разлики произлезени од превреднување се признаваат во Билансот на успех.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година беа како што следи:

Девизен курс:	31 Декември 2023	31 Декември 2022
МКД	МКД	
ЕУР	61,4950	61,4932
УСД	55,6516	57,6535

Б Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нивната нето вредност се прикажува во Билансот на состојба на нето основа, доколку постојат законски применливи права за нетирање и можност за прикажување на нето основа.

В Приходи од управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд

Друштвото остварува приходи од управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд по следните основи:

Надоместок од придонеси кој се пресметува како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална сметка и на секоја индивидуална потсметка на посебната сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на задолжителниот фонд, односно како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална и професионална сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на доброволниот фонд.

Надоместокот од придонеси, уплатени во задолжителниот пензиски фонд изнесува 1,9% (2022: 2%).

Надоместокот од придонеси, уплатени на индивидуална сметка во доброволниот пензиски фонд, изнесува 2,5%, (2022: 2,5%). Надоместокот од придонеси кај професионалните шеми се уредува со Договор помеѓу Друштвото и осигурителот и Договор за организирање и финансирање на професионална пензиска шема, склучен помеѓу осигурителот и претставник на неговите вработени или членови.

Надоместок за управување кој се пресметува како % од нето средствата на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Надоместокот за управување со задолжителен пензиски фонд, на месечно ниво изнесува 0,03% (2022: 0,03%), од вредноста на нето средствата на задолжителниот фонд, додека надоместокот за управување со доброволен пензиски фонд, на месечно ниво изнесува 0,075%, (2022: 0,075%).

Надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг задолжителен пензиски фонд
Број на денови ≤ 720	15 евра
Број на денови > 720	Не се плаќа надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг доброволен пензиски фонд
Број на денови ≤ 360	10 евра
Број на денови > 360	Не се плаќа надоместок за премин

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Расходи за МАПАС

Друштвото е обврзано да плаќа надоместок на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) во висина од 0,7% од вкупните придонеси уплатени во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, управувани од страна на Друштвото (2022: 0,8%).

Расходи за Фондот на ПИОСМ

Друштвото е обврзано да плаќа месечен надоместок за Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија (ПИОСМ), во висина од 0,1%, од секој уплатен придонес во задолжителниот фонд (2022: 0,1%).

Расходи за чувар на имот

Друштвото избира единствен чувар на имот на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на пензиските фондови. Функцијата чувар на имот на пензиските фондови во 2023 година ја врши НЛБ Банка АД Скопје.

Надоместокот за чувар на имот се пресметува како % од вкупната вредност на имотот на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Надоместокот кој го наплаќа чуварот на имот за задолжителниот пензиски фонд изнесува 0,029% за вредност на имот од 800.000.001 до 900.000.000 ЕУР, односно 0,025% за вредност на имот од 900.000.001 до 1.000.000.000 ЕУР.

Надоместокот кој го наплаќа чуварот на имот за доброволниот пензиски фонд од 27.04.2023 изнесува 0,12% (до 26.04.2023: 0,18%), до вредност на имотот од 50.000.000,00 ЕУР.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции, во најголема мера се однесуваат на активностите што ги врши суб чуварот (депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Северна Македонија и е овластена за таква дејност, согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензискиот фонд), а се поврзани со грижа за извршување на

даночни обврски и трошоците за поврат на данок и/или други активности на суб чуварот поврзани со даночните обврски/права на пензискиот фонд.

Трошоци за маркетинг

Трошоците за маркетинг се трошоци поврзани со активности чија цел е зачленување или премин на членови од еден во друг пензиски фонд, рекламирање на карактеристиките на системот на капитално финансирано пензиско осигурување и особено на пензиското друштво.

Трошоците за маркетинг исто така опфаќаат и трошоци направени со цел обезбедување услуга и информација или објективно и навремено обезбедување податок поврзан со работењето на пензиското друштво, на сегашни или идни членови на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, како и трошоците поврзани со известувањата кои се доставуваат до членовите на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Трошоци за агенти

Друштвото има овластени агенти – лица ангажирани по договор за дело чија активност е насочена кон привлекување на нови членови во задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд. Трошоците за агенти опфаќаат трошоци направени за организирање и полагање на испит за стекнување на својство на агент, за упис во регистарот на агенти, за издавање и продолжување на дозволата на агент, надоместоци за склучени договори, трошоци за едукација на агентската мрежа и сл. Вреднувањето на агентската провизија се врши согласно Тарифникот за провизионирање на Друштвото, на месечна основа. Трошоците за агенти се признаваат во Билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Останати трошоци за управување со задолжителен и доброволен фонд

Овие трошоци ги опфаќаат трошоците за внес, корекција и поништување на договор за членство во Регистарот на членови, поднесоци и жалби до МАПАС, трошоците за спроведување на постапка за давање согласности од страна на МАПАС, трошоците за пристап кон информациониот систем на МАПАС и други трошоци поврзани со управување со фондовите.

Д Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камата се пресметани на сите каматоносни побарувања и обврски врз основа на законските прописи на Република Македонија или со договор помеѓу доверителот и должникот. Приходите и расходите од камати се признаваат сразмерно на времето на употреба на финансиските инструменти.

Приходите од камати се вреднуваат со употреба на методот на ефективна каматна стапка која што го зема во предвид ефективниот принос на средството. Ефективната каматната стапка се користи за дисконтирање на текот на идните парични примања во рамките на векот на употреба на средството и тоа на износ еднаков на почетната сметководствена вредност на средството. Трансакциските трошоци направени при стекнувањето на финансискиот инструмент, претставуваат составен дел на каматната стапка и се разграничуваат и признаваат како приход од камата во рамките на периодот на употреба на финансискиот инструмент. Дисконтот, како дел од амортизираната набавна вредност на вложувањата во ХВ се признава како компонента на приходот од камати.

Ѓ Финансиски средства

Друштвото ги вложува своите слободни парични средства во депозити и хартии од вредност, кои се дозволени согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Вложувањата во должнички хартии од вредност Друштвото може да ги класифицира во една од следниве категории на портфолија:

- S** Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување
- S** Вложувања во должнички хартии од вредност расположливи за продажба
- S** Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Класификацијата, Друштвото задолжително ја врши при нивното стекнување/ купување и тоа според т.н „намера на менаџментот во поглед на нивната намена“ од што понатаму зависи и нивниот сметководствен третман.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување се распоредуваат оние XB кои се стекнати со намера да се тргува на краток рок и да се оствари добивка поради движење на цените на пазарот или дилерската маржа. Во ова портфолио се распоредуваат XB за кои постои активен пазар.

Во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се распоредуваат оние XB за кои Друштвото во моментот на стекнувањето нема однапред јасна и цврста намера за какви цели ќе ги користи, односно дали со нив ќе тргува или ќе ги чува до доспевање.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање се распоредуваат оние XB кои се со фиксни плаќања и фиксно доспевање, за коишто Друштвото има дефинитивна намера и можност да ги чува до доспевање.

Почетно вреднување

Почетното вреднување на должничките XB, без оглед на нивната класификација се врши според нивната набавна вредност (трошокот на набавка заедно со трансакциските трошоци при стекнувањето), којашто претставува објективна - фер вредност на дадениот надоместок. Исклучок од ова правило се XB од портфолиото за тргување, за коишто трансакциските трошоци не се вклучуваат во набавната вредност при почетното мерење, туку истите веднаш се признаваат како трошок на периодот во Билансот на успех.

Последователно вреднување

Последователното вреднување на должничките XB се разликува зависно од видот на нивната класификација.

Должничките XB кои се чуваат за тргување и XB расположливи за продажба, Друштвото последователно ги мери според нивната објективна - фер вредност, без било какво намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при нивното продавање или отуѓување. Нивната објективна вредност претставува објавената котирана пазарна цена на активен пазар.

Доколку во моментот на вреднувањето таква цена нема, тогаш објективната вредност се одредува со употреба на техники за вреднување, чија цел е да се утврди која би била трансакциската цена на датумот на мерење, за размена под комерцијални услови. Со техниката

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

на вреднување се одредува објективната вредност врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтирани идни парични текови, при што се користат каматните стапки кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, и периодот на доспевање.

Должничките ХВ кои се чуваат до доспевање и депозитите, последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективната каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи и одливи, вклучувајќи ги сите трансакциони трошоци.

Добавки или загуби од последователното мерење

Зависно од класификацијата се разликува и евидентацијата на добивките/загубите кои произлегуваат од промената на фер вредноста на должничките ХВ.

Кај ХВ за тргување, секоја добивка/загуба од промената на фер вредноста на ХВ, треба да се признае во Билансот на успех во периодот кога настанува и тоа како нереализирана добивка/загуба. Доколку во ова портфолио има ХВ во странска валута или деноминирани во странска валута, курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење, исто така се признаваат во Билансот на успех.

Добавките или загубите од промената во објективната вредност на ХВ расположливи за продажба (разлика помеѓу сметководствената амортизирана вредност и објективната вредност) треба да се признаат како нереализирани директно во главнината, во позицијата „Ревалоризациони резерви“. Друштвото пресметува одложен данок на добивките или загубите од промена во објективната вредност, во висина на пропишаната стапка во Законот и евидентира одложени даночни обврски, во случај на евидентирани добивки од промена во објективна вредност, односно одложени даночни средства, во случај на евидентирани загуби.

Доколку во ова портфолио има ХВ во странска валута или деноминирани во странска валута, курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење се признаваат во Билансот на успех.

Кај ХВ кои се чуваат до доспевање при последователното мерење, преку процесот на амортизација на набавната вредност, се генерираат добивки/загуби во Билансот на успех – приходи/расходи од камати: купонска камата и амортизација на дисконтот/премијата.

Депризнавање на финансиските инструменти

Друштвото врши депризнавање на ХВ во случаите кога ја губи контролата над договорените права кои произлегуваат од нив, односно кога истите ќе ги продаде, кога истите ќе доспеат или на друг начин оттуѓат. Во моментот на депризнавање на ХВ расположливи за продажба (продажба, доспевање и сл), кумулативните нереализирани добивки/загуби кои претходно биле признаени во главнината се депризнаваат од капиталот и нето добивките/загубите се пренесуваат и признаваат во Билансот на успех како реализирани добивки/загуби. Во портфолиото до доспевање, ХВ се депризнаваат при доспевање на дел или целосно доспевање на главницата.

Оштетување на финансиските инструменти

Друштвото е должно најмалку еднаш годишно да проверува, дали постојат објективни докази за оштетување на вредноста на должничките ХВ. Друштвото признава загуба поради оштетување кај ХВ, доколку нивната сметководствена вредност е поголема од нивниот проценет надоместлив износ. Како надоместлив износ се зема повисокиот износ помеѓу пазарната вредност намалена за трошоците на продажба и употребната вредност - сегашна вредност на проценети идни парични текови, дисконтирани со првобитната ефективна каматна стапка на инструментот.

Загубата поради оштетување се признава како расход во Билансот на успех. Кај ХВ расположливи за продажба износот на загубата поради оштетување претставува кумулативната загуба која што била признаена во капиталот, односно разликата помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност на ХВ. Кај финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање, загубата поради оштетување се вреднува како разлика помеѓу поголемата од сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со ефективната каматна стапка.

Фактори/индикатори за постоење на оштетување се:

- значајна финансиска потешкотија на издавачот на финансискиот инструмент или должникот;
- фактичко прекршување на договорот, како што е неплаќање или доцнење на плаќањата на главницата и каматата;
- голема веројатност дека должникот ќе влезе во стечајна постапка или во друг вид на финансиска реорганизација;
- исчезнување на активен пазар за финансиското средство поради финансиски потешкотии;
- значително и продолжено намалување на објективната вредност под набавната.

Друштвото на секој датум на известување проверува дали сè уште постојат факторите кои довеле до признавање на загуба поради оштетување кај ХВ и доколку утврди дека истите повеќе не постојат, се врши ануирање/ослободување на претходно признаениот износ на загуба.

E Краткорочни побарувања

Краткорочните побарувања се состојат од: побарувања по основ на надоместок од придонеси и надоместок од управување, побарувањата од поврзани субјекти, побарувања по основ на заеми, побарувања по доспеани камати на орочени депозити и хартии од вредност, побарувања од државата по основ на даноци, придонеси и други давачки, побарувања од вработените и други побарувања. Побарувањата се признаваат во моментот кога Друштвото ќе стане странка на договорен однос на датумот на склучената трансакција, на датумот на испорачување на средството или извршување на услуги. Друштвото вообично, краткорочните побарувања почетно ги мери по номинална - фактурна вредност, а ги зголемува за камата само доколку тоа е предвидено со договор, односно одлука за исплата.

Ж Материјални и нематеријални вложувања

Материјалните средства се признаваат како средства во Извештајот за финансиска состојба, само доколку е веројатно дека идните економски користи кои се поврзани со средствата ќе претставуваат прилив за Друштвото и нивната набавна вредност може веродостојно да се измери, и тоа во моментот кога на Друштвото му се пренесени сите ризици и користи од нивното користење за деловни цели.

Нематеријалните средства се признаваат како средства на денот на нивното стекнување, доколку се очекуваат идни економски користи од нивната употреба, доколку набавната вредност на средствата може веродостојно да се измери, имаат сопствен идентитет препознатлив од целината на средствата и се контролирани од страна на Друштвото.

Друштвото ги евидентира материјалните и нематеријалните вложувања според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување. Намалувањето на материјалните и нематеријалните вложувања произлегува од продажбите, расходувањата и пресметаната тековна амортизација.

Последователните издатоци се капитализираат во сметководствената вредност на средствата, само тогаш кога истите ги зголемуваат идните економски користи на тие средства и ја подобруваат состојбата на средствата (се продолжува корисниот век, се зголемува капацитетот, се подобрува квалитетот на производите и услугите, се намалуваат трошоците и сл).

Друштвото на секој датум на Билансот на состојба, врши проценка дали постојат докази за оштетување на материјалните и нематеријалните средства (пазарната вредност на средството се намалила повеќе од очекуваното, се намалил периодот на употреба или корисноста на средството, постои физичка или технолошка застареност и сл). Средствата се оштетени доколку сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ.

Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од овие трансакции се прикажуваат во Билансот на успех. Амортизацијата на материјалните и нематеријалните вложувања се пресметува според праволиниска метода и се распределува врз системска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба.

Стапките на амортизација се така одредени да вредноста на материјалните и нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на неговата корисност.

Применетите годишни стапки на амортизација, според проценетиот период на корисност се следните:

Моторни возила	25%
Мебел и канцелариска опрема	20%
Компјутерска опрема	25%
Останата опрема	10%
Нематеријални средства	20%

3 Парични средства и парични еквиваленти

Класификација

Паричните средства на Друштвото ги опфаќаат:

- S** парите во благајната (денарска и девизна);
- S** трансакциска сметка на Друштвото (денарска и девизна);
- S** депозити по видување;
- S** издвоените парични средства (бизнис кредитни картички).

Паричните еквиваленти се краткорочни високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик од промената на нивната вредност.

Како парични еквиваленти се класифицираат и депозити кои се краткорочни и со кои Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста.

S Трошоци за користи на вработените

Трошоците за користи на вработените се состојат од:

- S** Трошоци за краткорочни користи: плати и социјални придонеси, платени отсуства, платени годишни одмори, регрес за годишен одмор, новогодишен надомест, доброволно здравствено осигурување, немонетарни користи (здравствена заштита, осигурување и сл) и други примања по договори за вработување.
- S** Долгорочни користи: јубилејни награди, отпремнина за одење во пензија и надомест во доброволен пензиски фонд.

Краткорочните користи се вреднуваат по недисконтиран износ, кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос.

Долгорочните користи се вреднуваат според сегашната вредност на дефинираните користи на датумот на Биланс на состојба. Долгорочните користи се очекува да бидат измирени во период подолг од 12 месеци по датумот на известување. Повторните мерења кај резервирањата за јубилејни награди, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во Билансот на успех. Повторните мерења кај резервирањата за пензии, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во капиталот.

I Финансиски обврски

Во краткорочни финансиски обврски, Друштвото ги класифицира сите обврски чиј рок на доспевање е до 12 месеци, а во долгорочни финансиски обврски сите обврски чиј рок на доспевање е подолг од 12 месеци.

Друштвото ги признава финансиските обврски како ставка во Билансот на состојба тогаш кога е веројатно дека ќе има одлив на средства кој може веродостојно да се измери. Финансиските

обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка), согласно законските прописи и согласно Одлуките на Друштвото.

К Данок на добивка

Основа за пресметување на данокот е добивката утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди и исказана во Билансот на успех.

Основата се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели и помалку исказаните приходи за даночни цели. Законот за данокот на добивка како даночко непризнаени ги дефинира оние расходи кои не се во функција на дејноста на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи, трошоци за амортизација која е повисока од амортизацијата пресметна по стапки над пропишаните во Номенклатурата на средствата за амортизација, трошоци за месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон, уплати на придонеси за доброволно пензиско осигурување над висината утврдена со закон и сл.).

Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка). Под реинвестирана добивка се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата заради проширување на дејноста на даночниот обврзник во материјални средства (недвижности, постројки и опрема, освен патнички автомобили, мебел, таписи, бела техника, уметнички дела од ликовната и применета уметност) и нематеријали средства (компјутерски софтвер и патенти).

Данокот на добивка се намалува за извршени донацији во спортот, на спортски субјекти корисници на ваучери, издадени од Агенција за млади и спорт, а согласно Законот за спорт.

Даночен период за кој се утврдува данокот на добивка е една календарска година, а обврзник за пресметување и плаќање на данокот е секое правно лице- резидент на Република Северна Македонија кој остварува добивка од вршењето на дејноста во земјата и странство. Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување се пресметува одложен данок. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

Л Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од 21.200 обични акции и изнесува 130.001 илјади МКД (31 декември 2022: 130.001 илјади МКД). Акционерскиот капитал е целосно уплатен во паричен износ.

Љ Законски резерви

Согласно законот за трговски Друштва, Друштвото е обврзано да издвојува законска резерва во износ од 5% од остварената годишна добивка, сè додека законските резерви не достигнат износ од 1/10 од основачкиот капитал на Друштвото. На 31 декември 2023 година задолжителната резерва на Друштвото го има достигнато износот од 1/10 основачкиот капитал.

М Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицирани како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативен наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во Билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

Наемите со кои се пренесуваат сите ризици и награди на закупопримачот се класифицирани како финансиски наем. Финансиските наеми се признаваат како средство на почетокот на наемот, по пониската од објективната вредност на средството и сегашната вредност на сите идни плаќања за наемот. Изнајмените средства се амортизираат во тек на корисниот век на средствата. Плаќањата за наем се состојат од плаќања на камата и главница.

Н Останати резерви

Согласно Законот за данок на добивка, даночната основа може да се намали за износот на инвестициите во материјални и нематеријални средства, пропишани во Законот. За да може да се искористи даночното ослободување, Друштвото мора да издиши дел од добивката од претходната година во износ кој се очекува да биде инвестиран во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Њ Резервирања

Резервирањата се признаваат кога има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервирањата се утврдуваат преку дисконтирање на очекувани идни парични текови користејќи стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни претпоставки за временската вредност на парите и ризиците поврзани со обврската. Резервирањата се состојат од резервирања за јубилејни награди, отпремнина за пензионирање и за неискоростени денови од годишен одмор.

3. Управување со ризици

Активностите на Друштвото се изложени на различни видови ризици и заради тоа се потребни различни анализи, евалуации, прифаќање и раководење на одредено ниво на ризик. Целта на Друштвото е да постигне оптималност помеѓу ризикот и приносот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Друштвото.

Политиките за управување со ризик се дизајнирани на тој начин да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспоставуваат соодветни ризични лимити и контроли. Друштвото често ги ревидира политиките за управување со кредитен, пазарен, ликвидносен и оперативен ризик.

A Кредитен ризик

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Република Северна Македонија.

Кредитниот ризик претставува веројатност дека издавачот на должничките инструменти и депозитите нема да биде во можност целосно или делумно да ги измири обврските во роковите на достасување.

Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти.

Основни критериуми за избор на одделни видови инструменти се следните:

- Должнички инструменти: стапка на принос до доспевање (YTM), валута, траење и рок до доспевање.
- Депозити во банки:
 - ❖ Критериуми за избор на банка: се користат лимитите на изложеност кон поединечни банки, кои се утврдени врз основа на интерен модел за класификација на квалитет на банки, а во функција на управување со кредитниот ризик.
 - ❖ Критериуми за избор на конкретен депозитен аранжман: стапка на принос – каматна стапка, вид на каматна стапка (фиксна или варијабилна), валута, рок до доспевање, посебни клаузули во договорот и сл.

При избор на инструмент, особено се има предвид валутата на инструментот, за што изборот се врши согласно направената анализа на односот меѓу:

- каматните стапки на инструментите во денари и евра и
- валутниот ризик, кој произлегува од оценката на веројатноста за промена во курсот на денарот и кој би резултирал во намалување на главнината на Друштвото под законски минималната главнина изразена во евра.

Кредитниот ризик кај вложувањата во депозити, Друштвото го следи преку постојана анализа на способноста на банките да ги исполнат обврските кон Друштвото кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни.

Менаџментот на Друштвото е на став дека со законските ограничувања и определбата да се чуваат хартиите од вредност на неопределен рок, со можност за нивно оттуѓување кога за тоа ќе се јави потреба, може да управува со кредитниот ризик кај хартиите од вредност.

Со оглед на квалитетот на пласираните средства, раководството на Друштвото не очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

На денот на составување на Билансот на состојба, концентрацијата на кредитниот ризик е претставена преку долгорочни депозити во Шпаркасе Банка АД Скопје, краткорочен депозит во Централна Кооперативна банка АД Скопје и депозит со рок на доспевање до 3 месеци во Стопанска Банка АД Битола, како и преку државни обврзници и записи.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

A.1. Максимална изложеност на кредитен ризик пред давање колатерал или други кредитни зголемувања

	31 декември 2022	31 декември 2023
Пласмани во банки - депозити	194.400	80.000
Хартии од вредност - Должнички инструменти	480.612	660.122
	675.012	740.122

Раководството е убедено во неговата способност да води контрола и да одржува минимална изложеност на кредитен ризик на Друштвото, која произлегува од портфолиот на депозити и вложувања во хартии од вредност.

A.2. Анализа на финансиските инструменти според видот на каматната стапка

	Фиксна каматна стапка	Варијабилна каматна стапка	Вкупно
Пласмани во банки –	80.000	-	80.000
Хартии од вредност ❖ Должнички	660.122	-	660.122
Вкупно 31 декември 2023	740.122	-	740.122
Пласмани во банки –	194.400	-	194.400
Хартии од вредност ❖ Должнички	480.612	-	480.612
Вкупно 31 декември 2022	675.012	-	675.012

A.3. Депозити и хартии од вредност

Депозитите и хартиите од вредност се дадени подолу:

31 декември 2022	31 декември 2023
------------------	------------------

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

	Хартии од вредност	Депозити во банки	Хартии од вредност	Депозити во банки
Ниту се достасани ниту оштетени	480.612	194.400	660.122	80.000
Нето	480.612	194.400	660.122	80.000

За целите на следење на кредитниот ризик, Друштвото ги анализира Депозитите врз основа на категоризација на банките која ја врши Народната банка на Република Северна Македонија. Според категоризацијата, големи банки се банки со вкупна актива над 47,3 милијарди МКД, средни банки се банки со вкупна актива од 11,8 милијарди МКД до 47,3 милијарди МКД и мали банки се банки со вкупна актива помала од 11,8 милијарди МКД.

Друштвото има вложувања во депозити во големи, средни и мали банки како што е прикажано долу:

	31 декември 2022	31 декември 2023
Депозити во големи банки	20.000	45.000
Депозити во средни банки	147.000	-
Депозити во мали банки	27.400	35.000
	194.400	80.000

A.4. Должнички инструменти

Издавач на должничките инструменти е Република Северна Македонија. На следнава табела е дадена анализа на должничките инструменти според нивниот издавач:

31 декември 2023	Обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	660.122	660.122
Вкупно	660.122	660.122
31 декември 2022	Обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	480.612	480.612
Вкупно	480.612	480.612

Издавачот на должничките инструменти има ББ+ кредитен рејтинг за долготочно задолжување според Fitch рејтинг агенцијата.

Финансиските инструменти, мерени по фер вредност, се прикажани во следните нивоа на хиерархија, врз основа на начинот на одредување на објективната вредност. Ниво 1 –Државни

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

обврзници кои имаат објективна вредност и активен пазар и Ниво 2 – објективната вредност се одредува врз основа на пазарни претпоставки. Во ниво 1 се класификувани обврзници за денационализација и Еврообврзница. Во ниво 2 се класификувани континуирани обврзници, кои немаат активен пазар. Овие обврзници имаат котација на Македонска берза, но интерес за тргување со овие обврзници нема или е незначително. Објективната вредност на овие инструменти е проценета врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови користејќи ги стапките кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, кредитниот ризик и периодот на доспевање.

31 декември 2023	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Должнички инструменти				
- Државни обврзници	225.407	172.483	-	397.890
Вкупно	225.407	172.483	-	397.890
31 декември 2022	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Должнички инструменти				
- Државни обврзници	132.585	179.144	-	311.729
Вкупно	132.585	179.144	-	311.729

A.5. Концентрација на ризикот на финансиските средства со кредитна Изложеност

(a) Географски регион

Следнава табела ја анализира кредитната изложеност по географски региони.

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Северна Македонија	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	80.000	80.000
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	660.122	660.122
Парични средства и еквиваленти			2.121	2.121
31 декември 2023			742.243	742.243
Пласмани во банки - депозити	-	-	194.400	194.400
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	480.612	480.612
Парични средства и еквиваленти			2.772	2.772
31 декември 2022			677.784	677.784

Б Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како промена во каматните стапки, промена во цените на капиталот и девизните курсеви ќе влијаат на приходите на Друштвото или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Друштвото ги проценува пазарните ризици и максималните загуби кои можат да се очекуваат, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот кој што може да се прифати и којшто редовно се следи.

Б1 Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакции во странска валута. Изложеноста на валутен ризик, во најголема мера произлегува од вложувањата во финансиски инструменти, поточно должнички хартии од вредност, и се манифестира преку влијание на вредноста на хартиите од вредност деноминирани во странска валута кои се чуваат во портфолиото расположиви за продажба. Друштвото го следи и управува со валутниот ризик преку месечна анализа на портфолиот на Друштвото.

На 31 декември 2023 година, Друштвото има средства и обврски искажани во ЕУР и тоа:

- S** државни обврзници во ЕУР или деноминирани во ЕУР во износ од 5.571 илјади ЕУР вклучени во позицијата: Финансиски средства расположливи за продажба,
- S** државни обврзници во ЕУР или деноминирани во ЕУР во износ од 3.600 илјади ЕУР вклучени во позицијата: Финансиски средства кои се чуваат до доспевање,
- S** недоспеани камати на државни обврзници во износ од 166 илјади ЕУР вклучени во позицијата: Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани,
- S** Побарувања за дадени аванси во странство во износ од 1 илјада ЕУР, вклучени во позицијата Останати побарувања,
- S** девизна сметка во износ од 7 илјади ЕУР, вклучена во позицијата: Парични средства и парични еквиваленти,
- S** одложени даночни средства во износ од 8 илјади ЕУР нето, вклучени во позицијата: Одложени даночни средства,
- S** Обврски кон добавувачи во странство во износ од 5 илјади ЕУР, вклучени во позицијата Обврски кон добавувачи во странство.

На 31 декември ако курсот зајакне/ослабне за 5% во однос на ЕУР, а останатите променливи останат исти, капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за околу 29 милиони МКД, најмногу како резултат на курсните разлики на државни обврзници.

Б2 Каматен ризик

Ризикот од промена на каматните стапки е застапен кај активата на Друштвото, поточно кај вложувањата во депозити и хартии од вредност, наспроти пасивата каде во досегашното работење нема каматоносни обврски, или истите се незначителни.

Друштвото управува со каматниот ризик преку следење на трендовите на каматните стапки, пресметка и следење на просечните каматни стапки, проценка на идните движења на каматните стапки, адекватно структуирање на инвестирањата на слободните парични средства и склучување на договори со фиксни приноси.

Друштвото го следи каматниот ризик кај финансиските инструменти врз основа на месечните информации за структурата на портфолиот од аспект на висината на каматната стапка, видот на каматната стапка (фиксна/варијабилна), видот на издавачот (поврзани/ неповрзани субјекти) како и просечната каматна стапка.

На 31 декември 2023 година, Друштвото нема каматоносни обврски, додека каматоносната актива се состои од државни обврзници со фиксна ефективна каматна стапка, долгорочни и краткорочни депозити со фиксна каматна стапка.

Просечната каматна стапка на депозитите на 31 декември 2023 изнесува 3,21%.

Учество на депозитите со фиксна каматна стапка во вкупните депозити заклучно со 31 декември 2023 е 100%.

Б3 Ценовен ризик

Друштвото е изложено на ценовен ризик поради промена на објективната вредност на должничките хартии од вредност – државни обврзници класифицирани во портфолиото расположливи за продажба. Ефектот од промената на објективната вредност директно не влијае на резултатот од тековното работење.

За управување со ризикот од промена на цената на инвестициите во должнички инструменти Друштвото го диверзифицира своето портфолио.

Ако цените на должничките хартии од вредност, се зголемат/намалат за 2% на 31 декември 2023 година, а сите други варијабли останат исти, капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за околу 7 милиони МКД. Нето ефектотот од превреднувањето на обврзниците на Друштвото во AFS портфолио кои немаат пазарна цена од почетокот на годината е намалена вредност за 6,7 милиони МКД.

В Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик претставува веројатност од случајување на негативни настани кои ќе доведат до неможност Друштвото да ги исполнува достасаните обврски.

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво и известува за месечната и кварталната ликвидносна позиција. Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото.

Во досегашното работење Друштвото било во можност да ги подмири сите доспеани обврски. Сите финансиски обврски на Друштвото доспеваат во рок од една година по 31 декември 2023, освен обврските по основ на долгорочни резервирања за бенефити на вработени.

Табелата подолу претставува анализа на обврските на Друштвото, по групи според остатокот на периодот сметан од датумот на Извештајот за финансиската состојба до датумот на доспевање.

2022	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	14.575	1.701	6.441	-	2.083	24.800

Сава пензиско друштво а.д. Скопје**Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година**

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

2023	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	10.052	7.104	17.483	-	2.471	37.110

Г Оперативен ризик

Оперативниот ризик е специфичен вид на ризик кој што настанува заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи, луѓе или заради надворешни настани. Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со Политиката за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и со Методологијата за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, каде е пропишана постапката за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативни ризици, стратешки ризици и финансиски ризици, како и евиденција и известување за несакани настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Како дел од процесот за управување со ризици, Друштвото спроведува кампања за оцена на ризици и внатрешни контроли. Реализацијата на кампања за оцена на ризици на Друштво се извршува два пати годишно при што сопствениците на ризик и оценувачите даваат своја оценка за идентификуваните ризици и внатрешни контроли, и за истите се предлагаат мерки за контрола и намалување на ризик.

Редовно се спроведува процес за пријава на реализирани несакани настани и се предлагаат контролни механизми за митигација на идентификуваните ризици. Се спроведуваат обуки за вработени за да се запознаат со процесот на управување со ризици на Друштвото.

Д Управување со капитал

Политиката на Друштвото е да одржува стабилност на капиталната база со цел да се задоволат законските барања, да се задржи довербата на пазарот и да се одржи идниот развој на бизнисот.

Според законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку 10 милиони ЕУР, од моментот кога средствата на двата фонда со кои управува ќе надминат 900 милиони ЕУР. На 31.12.2023 година, вредноста на двата фонда изнесува ЕУР 997,6 милиони, а капиталот на Друштвото, во износ од ЕУР 12,4 милиони е повисок од законски минималниот (ЕУР 10 милиони), за 2,4 милиони ЕУР.

Г Објективна вредност

Друштвото има финансиски средства кои вклучуваат парични средства и парични еквиваленти, депозити, должнички хартии од вредност расположливи за продажба и чувани до доспевање, како и останати побарувања. Друштвото има финансиски обврски кои вклучуваат обврски кон добавувачи и други обврски.

Објективните вредности на овие финансиски инструменти не се материјално различни од нивната сметководствена вредност. Прикажаните вредности на паричните средства и парични еквиваленти, останатите побарувања, обврските кон добавувачи и останати обврски не се материјално различни од нивната објективна вредност како резултат на нивниот краток рок на достасување.

Должничките хартии од вредност расположливи за продажба се водат по објективна вредност со промени во објективна вредност евидентирани во капиталот. Поради тоа нивната сметководствена вредност е еднаква на нивната објективна вредност. Депозитите и хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање имаат каматна стапка која е приближна на пазарната каматна стапка. Затоа нивната сметководствена вредност не е материјално различна од нивната објективна вредност.

4. Проценки при примена на сметководствените политики

Друштвото врши проценки и претпоставки кои влијаат на презентираните износи на средствата и обврските. Друштвото врши резервирања на трошоци кои се однесуваат на тековната година кои земајќи ги во предвид искуството од минатото, очекувањата за идните настани и влијанието на други фактори, се верува дека се разумни.

Информациите во врска со расудувањето направени од страна на менаџментот и критичните проценки во примената на сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија кои имаат значајно влијание на финансиските извештаи се прикажани во следниве белешки:

5. Приходи од управување со задолжителен/доброволен фонд

	Задолжителен фонд 31 декември 2022	Задолжителен фонд 31 декември 2023
Приходи од надоместок од придонеси	100.097	111.192
Приходи од надоместок за управување	177.431	198.852
Приходи од надоместок за премин	2	1
	<hr/>	<hr/>
	277.530	310.045

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

	Доброволен фонд 31 декември 2022	Доброволен фонд 31 декември 2023
Приходи од надоместок од придонеси	4.322	5.032
Приходи од надоместок за управување	12.967	14.464
Приходи од надоместок за премин	-	1
	17.289	19.497

6. Расходи од управување со задолжителен/доброволен фонд

	Задолжителен фонд 31 декември 2022	Задолжителен фонд 31 декември 2023
Расходи за МАПАС	39.979	40.971
Расходи за чуварот на имот	15.068	14.806
Расходи за Фондот на ПИОСМ	5.058	5.562
Трошоци за трансакции	71	89
Трошоци за маркетинг	13.863	23.455
Трошоци за агенти	2.309	5.296
Останати трошоци за управување со фондот	1.168	1.173
	77.516	91.352

	Доброволен фонд 31 декември 2022	Доброволен фонд 31 декември 2023
Расходи за МАПАС	1.522	1.538
Расходи за чуварот на имот	2.600	2.228
Трошоци за трансакции	49	63
Трошоци за маркетинг	802	1.391
Трошоци за агенти	5.035	5.560
Останати трошоци за управување со фондот	72	106
	10.080	10.886

7. Трошоци за сировини и други материјали

	31 декември 2022	31 декември 2023
Потрошени сировини и материјали	380	423
Потрошена енергија	2.248	2.214
Потрошени резервни делови и ситен инвентар	14	221
	<u>2.642</u>	<u>2.858</u>

8. Трошоци за услуги

	31 декември 2022	31 декември 2023
Поштенски, телефонски и интернет услуги	2.625	3.027
Услуги за одржување и заштита	5.537	6.321
Наемници	6.180	6.142
Останати услуги	588	692
	<u>14.930</u>	<u>16.182</u>

9. Плати и надоместоци на плата и останати трошоци за вработените

	31 декември 2022	31 декември 2023
Трошоци за плати	48.132	56.351
Регрес за годишен одмор	1.371	1.516
Новогодишен надомест	1.276	1.644
Отпремнина за пензија	973	0
Други лични примања по менаџерски договори	411	2.253
Трошоци за службени патувања	1.082	2.350
Трошоци за стручно образование	407	1.324
Доброволно здравствено осигурување	525	681
Доброволно пензиско осигурување	2.673	2.861
Останати трошоци за вработените	1.187	1.043
	<u>58.037</u>	<u>70.023</u>

10. Останати трошоци од работењето

	31 декември 2022	31 декември 2023
Банкарски провизии	286	798
Трошоци за осигурување	102	315
Правни, нотарски и ревизорски услуги	2.117	1.791
Услуги по договор за дело	3.778	6.221
Трошоци за презентација	1.664	1.551
Надоместоци на членови на НО	137	171
Такси, чланарини и други надоместоци	112	125
Тошоци за донација во спорт	5.035	6.300
Трошоци за користење на лиценци	1.914	2.311
Трошоци за донација	664	771
Останати неспомнати трошоци од работење	901	1.028
	16.710	21.382

11. Финансиски приходи и финансиски расходи

	31 декември 2022	31 декември 2023
Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани субјекти	19.042	30.000
Приходи врз основа на курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	2.762	3.536
	21.804	33.536

	31 декември 2022	31 декември 2023
Камати од работењето со неповрзани субјекти	(944)	(194)
Затезни камати	(1)	(1)
Курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти	(3.838)	(3.800)
	(4.783)	(3.995)

Сава пензиско друштво а.д. Скопје**Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година**

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

12. Данок на добивка

	2022	2023
Данок на добивка	9.202	9.744
	9.202	9.744
	2022	2023
<i>Бруто добивка</i>	129.976	145.045
Пресметан данок по стапка од 10%	12.998	14.505
Зголемен за :		
❖ Непризнати расходи за даночни цели	1.295	1.639
Намален за :		
❖ Извршени вложувања од добивката	(56)	(100)
❖ Донации во спорот	(5.035)	(6.300)
Данок на добивка	9.202	9.744

13. Нематеријални средства**Набавна вредност**

	Софтвер и лиценци
Состојба на 01.01.2023	21.821
Нови набавки	356
Нематеријални средства во подготовкa	-
Расходување	-
Состојба на 31.12.2023	22.177

Амортизација

Состојба на 01.01.2023	19.332
Амортизација за годината	869
Расходување	-
Состојба на 31.12.2023	20.201

Сегашна вредност

На 1 Јануари 2023	2.489
На 31 декември 2023	1.976

На 31 декември 2023 година, Друштвото нема дадено нематеријални вложувања под залог.

14. Материјални средства

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2023	6.081	10.069	4.013	20.163
Нови набавки	6.964	569	105	7.638
Расходување		(930)	(34)	(964)
Средства во подготвка				
Отуѓување/продажба на основни средства	(1.174)			(1.174)
Состојба на 31.12.2023	11.871	9.708	4.084	25.663
Исправка на вредност				
Состојба на 01.01.2023	4.067	8.686	3.717	16.470
Амортизација за годината	762	685	101	1.548
Расходување	-	(915)	(31)	(946)
Отуѓување/продажба на основни средства	(1.174)			(1.174)
Состојба на 31.12.2023	3.656	8.456	3.787	15.899
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2023	2.014	1.383	296	3.693
Состојба на 31.12.2023	8.215	1.252	297	9.764

На 31 декември 2023 година, Друштвото нема дадено материјални вложувања под залог.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

15. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

	31 декември 2022	31 декември 2023
Еврообврзница МАЦЕДО28	168.882	221.401
	168.882	221.401

16. Финансиски средства расположиви за продажба

	31 декември 2022	31 декември 2023
Расположиви за продажба:		
Обврзници за денационализација РМ 19	29.763	26.044
Обврзници за денационализација РМ 20	23.767	22.067
Континуирана ДО2014/18-0824дк	2.113	2.083
Континуирана ДО2015/18-0525дк	14.898	14.949
Континуирана ДО2015/35-0825дк	2.035	2.030
Континуирана ДО2016/03-0131дк	41.450	40.067
Континуирана ДО2016/23-1031дк	4.984	4.803
Континуирана ДО2017/05-0132дк	1.475	1.424
Континуирана ДО2017/08-0332дк	3.910	3.778
Континуирана ДО2017/14-0532дк	1.851	1.786
Континуирана ДО2017/19-0732дк	9.600	12.009
Континуирана ДО2017/20-0732дк	12.453	9.260
Континуирана ДО2017/27-0932дк	3.795	3.658
Континуирана ДО2017/32-1032дк	1.889	1.819
Континуирана ДО2019/02-0149дк	17.120	15.804
Континуирана ДО2019/11-0834дк	1.007	967
Континуирана ДО2019/12-0934	21.770	20.865
Континуирана ДО2019/15-1134	24.195	23.185
Континуирана ДО2019/16-1234дк	2.846	2.730
Континуирана ДО2020/02-0235	11.754	11.271
Еврообврзница МАЦЕДО28	79.055	177.297
	311.730	397.896

16.1. Движење на хартии од вредност

Хартии од вредност	2022	2023
Државни обврзници	480.612	619.292
	480.612	619.292

* **Движење на хартии од вредност**

	2022	2023
Почетна состојба	348.076	480.612
Курсни разлики	(875)	(173)
Купувања	246.068	133.512
Амортизација на дисконт	3.790	8.666
Доспевања	(64.115)	(6.775)
Промена во фер вредност	(52.332)	3.450
	480.612	619.292

17. Дадени кредити, депозити и кауции

	31 декември 2022	31 декември 2023
Долгорочни депозити	49.000	25.000
	49.000	25.000

Долгорочните депозити се пласирани во:

- Шпаркасе Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 2 години и каматна стапка од 4%;

18. Парични средства и парични еквиваленти

	31 декември 2022	31 декември 2023
Жиро сметка	2.732	1.589
Девизна сметка	-	447
Благајна	5	2
Депозит со рок на доспевање до 3 месеци	4.400	1.000
Останати парични средства	35	81
	<hr/> 7.172	<hr/> 3.119

Депозит со рок на доспевање до 3 месеци е краткорочен депозит во банка на кој Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста. Тој е пласиран во:

 Стопанска Банка АД Битола со каматна стапка од 3,80%.

19. Побарувања од купувачите

	2022	2023
Побарување за надоместок од придонеси	1.220	6.732
Останати побарувања	87	325
	<hr/> 1.307	<hr/> 7.057

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

20. Краткорочни финансиски средства

	31 декември 2022	31 декември 2023
Краткорочни депозити	141.000	54.000
Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	-	40.831
	141.000	94.831

Краткорочните депозити се пласирани во:

- S** Централна Кооперативна Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 1 година и каматна стапка од 3,38 и
- S** Шпаркасе Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 години и каматна стапка од 1,2%;

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање се инвестирања во државен запис ДЗ2023/16-364, со рок на доспевање од 1 година.

21. Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (АВР)

	31 декември 2022	31 декември 2023
Управувачка провизија	16.384	19.036
Недоспеана камата на државни обврзници	8.901	10.935
Недоспеана камата на депозити	968	356
Однапред платени трошоци	3.511	4.040
	29.764	34.367

22. Запишан основен капитал кој е уплатен и законски резерви

	31 декември 2022	31 декември 2023
Акционерски капитал – обични акции	130.001	130.001
	130.001	130.001

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

Акционерскиот капитал на Друштвото на 31 декември 2023 се состои од 21.200 обични акции (31 декември 2022 година: 21.200 **РУ** обични акции). Номиналната вредност по акција изнесува ЕУР 100 искажана во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Северна Македонија на денот на издавањето на одобрението за работа на Друштвото.

Акциите носат право на глас во Собранието на Друштвото, право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата односно стечајната маса на Друштвото. Секоја акција на имателот му обезбедува право на еден глас.

Акционер	Број на акции	Вредноста на акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Позаваровалница Сава ДД	21.200	100	2.120.000	100%
ВКУПНО	21.200		2.120.000	

Согласно законот за трговски Друштва, Друштвото е обврзано да издвојува законска резерва во износ од 5% од остварената годишна добивка, се додека законските резерви не достигнат износ од 1/10 од основачкиот капитал на Друштвото.

	31 декември 2022	31 декември 2023
Законски резерви	13.747	13.747
	13.747	13.747

23. Акумулирана добивка

	2022	2023
Акумулирана добивка- слободна за распределба	89.940	145.295
Акумулирана добивка- ограничена за распределба	465.955	476.124
	555.895	621.419

Согласно законските барања, капиталот на Друштвото заклучно со 31 декември 2023 година треба да изнесува најмалку ЕУР 10 милиони (МКД 615 милиони), следствено на тоа што средствата на двата фонда со кои управува Друштвото имаат вредност над 900 милиони ЕУР. Акумулираната добивка, како дел од капиталот има значајно влијание во достигнувањето на овој износ. Друштвото е должно во секое време да го одржува овој износ на главнина, па според тоа акумулираната добивка не може целосно да се распредели на акционерите.

24. Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработени

	2022	2023
Обврски за резервирања за користи на вработени	2.083	5.169
	2.083	5.169

Друштвото прави Резервирања за користи за вработените: јубилејни награди, отпремнина за пензионирање и за неискористени денови од годишен одмор. Износот на резервирањата за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање се утврдува земајќи ги предвид следните претпоставки:

- Број на вработени подобни за правото на користи и
- Идните зголемувања на платите имајќи го во предвид општиот индекс на зголемување на плати, промоциите и зголемувањата на платите како резултат на зголемување на минатиот труд. Користена е стапка за долгорочен раст на плати од 4,09% (2022: 3,11%).

Износот на резервирањето за неискористени денови од годишен одмор се врши врз основа на бројот на неискористени денови и износот на бруто дневницата за секој вработен.

2022	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Вкупно
Состојба на 1 Јануари	1.229	1.778	3.007
Нови резервации	97	253	350
Искористени резервации	-	(44)	(44)
Зголемување во дисконтиранот износ	14	35	49
Трансфер во останата сеопфатна добивка	(928)	-	(928)
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)	-	(351)	(351)
	412	1.671	2.083
Тековни	-	-	-
Нетековни	412	1.671	2.083
2023	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Не искористени денови
			Вкупно
Состојба на 1 Јануари	412	1.671	- 2.083
Нови резервации	60	251	311
Искористени резервации	-	-	-
Акумулирана добивка (промена на сметководствена политика)			3.034 3.034

Сава пензиско друштво а.д. Скопје**Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година**

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

Зголемување во дисконтириот износ	20	74	-	94
Трансфер во останата сеопфатна добивка	(4)	-	-	(4)
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)	-	(13)	(336)	(349)
	488	1.983	2.698	5.169
Тековни	-	-	-	-
Нетековни	488	1.983	2.698	5.169

25. Одложени даноци

Одложен данок се пресметува заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

	Средства	
	2022	2023
Хартии од вредност-расположливи за продажба	2.241	1.893
	2.241	1.893
Тековни	2.241	1.893

	На	Признаен во	На
	1 јануари	останата	31 декември
	2023	сеопфатна	2023
Хартии од вредност-расположливи за продажба	2.241	-	(348) 1.893
Одложени даночни средства	2.241	-	(348) 1.893

Сава пензиско друштво а.д. Скопје**Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година**

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

26. Трансакции со поврзани субјекти

Салдата и вкупниот обем на остварени трансакции со поврзаните субјекти на 31.12.2023 се следниве:

S Сава Осигурување АД Скопје

Трошоци и приходи	31 декември 2022	31 декември 2023
Осигурување на материјални средства -		
опрема	15	16
Доброволно здравствено осигурување	573	700
Премии за осигурување на менаџери	118	135
Агентски трошоци	376	170
Регистрација на службени возила	125	394
Други трошоци за службен пат	28	26
Капитални добивки од продажба на хартии		
од вредности	151	
Останати неспомнати приходи	9	32
Вкупно	1.395	1.473
Побарувања и обврски	31 декември 2022	31 декември 2023
Обврски за извршени услуги	629	663

S Сава Стејшн Скопје

Трошоци и приходи	31 декември 2022	31 декември 2023
Услуги за регистрација	4	6
Други трошоци за службен пат	5	4
Обврски за извршени услуги	-	4

S Заварovalница Сава ДД

Трошоци и приходи	31 декември 2022	31 декември 2023
Наем на ИТ инфраструктура	170	163

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања и обврски	31 декември 2022	31 декември 2023
Обврски за извршени услуги	170	163

S Позаваровалница Сава д.д Љубљана

Трошоци и приходи	31 декември 2022	31 декември 2023
Префактурирање на т-ци за лиценца	119	125
Префактурирање на т-ци за спонзорство	-	307

S Сава неживотно осигурување АДО Белград

Трошоци и приходи	31 декември 2022	31 декември 2023
Префактурирање на т-ци за службено патување	56	75
S Вкупните надомести на членовите на Надзорниот одбор, кои не се вработени во Друштвото се како што следува:		
	31 декември 2022	31 декември 2023
Надомести за членови на Надзорен одбор (надворешни лица)	137	171

27. Краткорочни обврски за даноци и други давачки

	31 декември 2022	31 декември 2023
Обврски за данок на додадена вредност	118	29
Обврски за персонален данок на доход	27	8
Обврски за даноци и придонеси од плати	769	1.058
Обврски за данок на добивка	1.568	909
Вкупно	2.482	2.005

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиските извештаи за годината што завршува на ден 31.12.2023 година

(сите износи се прикажани во денари освен доколку не е поинаку наведено)

28. Обврски спрема вработени

	31 декември 2022	31 декември 2023
Обврски за плата и надоместоци на плата	1.576	4.934
Останати обврски спрема вработени	133	-
Вкупно	1.709	4.934

29. Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди

	31 декември 2022	31 декември 2023
Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	15.970	23.719
Вкупно	15.970	23.719

30. Обврски по основ на оперативен лизинг

Обврските по основ на оперативен лизинг произлегуваат од договорите за оперативен лизинг со НЛБ Банка АД Скопје.

	31 декември 2022	31 декември 2023
До една година	5.820	3.395
Од една година до пет години	3.395	-
Над пет години	-	-
Вкупно	9.215	3.395

31. Настани по датумот на билансот

Со важност од 01.01.2024 стапката за надоместок од придонеси во задолжителниот пензиски фонд се намалува од 1,90% на 1,80%.

Освен наведеното, нема други настани по датумот на билансот, кои што бараат корекција или обелоденување во финансиските извештаи и белешки.

Татјана Бојковска
Член на Управен одбор

Д-р Петар Талески
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор